

Asia: VN/16832/2024

Hallituksen esitys rikoslain 16 luvun muuttamiseksi (sinivilkkusabotaasi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vanhusasiavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka lakisääteisenä tehtävänä on edistää ikääntyneiden asemaa ja heidän oikeuksiensa toteutumista. Osa tätä tehtävää on seurata lainsäädännön kehittämistä ja toimeenpanoa sekä yhteiskunnallista päätöksentekoa ja arvioida niiden vaikutuksia ikääntyneisiin.

Kiitämme oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä. Tarkastelemme hallituksen esitystä rikoslain muuttamisesta ikääntyneiden ihmisten näkökulmasta.

Hallituksen esitys rikoslain muuttamiseksi koskien pelastajien, poliisin ja ensihoitajien työn vaikeuttamisen ja haittaamisen rangaistavuutta vaikuttaa perustellulta. Toisaalta myös muut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset kohtaavat vastaavaa työn vaikeuttamista ja haittaa ja väkivallan uhkaa työssään. Erityisesti nostamme esille sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijät.

Vanhusasiavaltuutettu kiinnittää huomiota siihen, että iäkkäiden tilanteista, jotka johtavat haittaavaan tai vaikeuttavaan käyttäytymiseen, tarvittaisiin lisää tietoa. Yhä useampi ikääntynyt asuu omassa kodissaan siinäkin vaiheessa, kun muistisairaus on jo edennyt. Miten usein tilanne on esimerkiksi se, että aggressiivinen käyttäytyminen ensihoitajia, pelastushenkilöstöä tai poliisia kohtaan johtuu siitä, että henkilö ei ymmärrä mitä tilanteessa tapahtuu?

Tietopohjan lisäämisen ohella olisi edelleen tärkeää kehittää sekä ikääntyneiden palveluita että palveluissa tapahtuvia kohtaamisia esimerkiksi moniammatillisen yhteistyön avulla niin, että esityksessä kuvatun kaltaisia väkivaltatilanteita syntyisi mahdollisimman vähän. Tilanne, jossa ikääntynyt henkilö ymmärtämättömyyttään tai sekavassa tilassa haittaa tai vaikeuttaa ammattihenkilöiden työtä, voi olla äärimmäisen kuormittava kaikille osapuolille, myös ikääntyneelle itselleen samoin kuin hänen läheisilleen.

Ahosola Päivi
Vanhusasiavaltuutettu